

אתר טבע ונופים בישראל

www.inature.info

שמונה מסלולים קלאסיים לכל המשפחה

מסלולי חובה לכל המשפחה - מבחר המלצות

קצת עלינו:

טבע ונופים בישראל הוא אתר המוקדש לתיירות פנים בישראל בדגש על טיולים בארץ.

מטרתו המקורית של האתר בשעת הקמתו הייתה לסייע בשימור הטבע בארץ ולהוות מאגר נתונים המקיף מסוגו ברשת על כלל שמורות הטבע בישראל. כיום אנו אכן מובילים בתחום זה.

בהמשך התחלנו לפרסם באתר מסלולי טיול ואתרי טבע שונים מתוך מטרה לקדם את תרבות הטיולים בארץ. לאחר 12 שנים של כתיבה אינטנסיבית (מאז שנת 2002), במאגר המידע שלנו למעלה מ-1,300 מסלולי טיול, אתרי ביקור ועוד בכל רחבי הארץ.

היצע הטיולים ואתרי הטבע באתר הוא מגוון מאד וביניהם: טיולי פריחה עונתיים, מסלולים ייחודיים או עירוניים, טיולי משפחות, אטרקציות, שמורות טבע, גנים לאומיים ועוד.

כיום מאות אלפי מטיילים פוקדים את האתר מדי חודש ונהנים משפע המסלולים הזמינים בו.

אודות ספרון זה:

יציאה לטיול משפחתי היא תירוץ נפלא לבלות זמן איכות ביחד כמשפחה, לחזק קשרים משפחתיים וחברתיים, ליצור זיכרונות משפחתיים יפים וכמובן גם לקרב את הילדים לטבע ולסביבה.

ספרון זה שם דגש על המקומות שלכאורה כולנו מכירים, ובכל זאת – "אם אתה לא שם, אתה לא קיים". בחרנו להמליץ על אתרים אלו דווקא כעת, אחרי יום העצמאות ולפני שבועות – בתקופה פחות עמוסה במטיילים, אך כאשר מזג האוויר עדיין נוח לטיולים.

עדכניות:

המסלולים המופיעים בספרון זה נבדקו על ידינו אישית בשנים האחרונות.

אנו מציינים בראש כל אחד מהמסלולים באתר את תאריך הביקור האחרון בשטח. עם זאת, יש לקחת בחשבון ששינויים עשויים היו להתחולל בשטח מאז סקירת המסלולים על ידינו.

הבהרה לגבי אחריות

המטיילים:

שימו לב: המידע המופיע בעלון זה מובא כשירות לציבור המטיילים, אך אינו מהווה תחליף להפעלת שיקול דעת ולהתייעצות במידת הצורך עם הגורמים המוסמכים.

מסלולי טיול ואתרי ביקור עלולים להיסגר למטיילים ללא הודעה מוקדמת, או לעבור שינויים שאינם בשליטתנו. יש להתחשב במזג האוויר בעת תכנון הטיול, ולהצטייד בציוד המתאים לכל מסלול (ובפרט – מי שתייה, נעלי הליכה, כובע וביגוד מתאים). כמו כן, יש להקפיד על הוראות הבטיחות, לבחור במסלולים המתאימים לכושר ולמצב הבריאותי של המטיילים, ולהימנע מסטייה ממסלולי ההליכה המוסדרים.

הביקור בכל אחד מהמסלולים הינו באחריותם המלאה של המטיילים בלבד.

© כל הזכויות שמורות:

כל הזכויות לתמונות ולתכנים המופיעים בעלון זה שמורות לצוות אתר "טבע ונופים בישראל"

<http://www.inature.info>

ומוגנות בחוק זכויות יוצרים. כל שימוש בתכנים אלו טעון הרשאה מראש ובכתב מצוות האתר.

הערות ותיקונים:

אם גיליתם טעות כלשהי בתכנים ו/או במידע, או תרצו לכתוב לנו פידבקים חיוביים - נשמח להתעדכן ולתקן בהתאם. ניתן לפנות אלינו ישירות בכל שאלה או תגובה במייל:

inature@gmail.com

(בתמונת השער: נחל השופט)

תוכן עניינים:

עמ' 4	מפת התמצאות.....
עמ' 5	שביל הפסגה בהר מירון.....
עמ' 6	הגשרים התלויים מעל נחל קטיע שבפארק נשר.....
עמ' 7	שוויצריה בנחל השופט.....
עמ' 8	נחל אלכסנדר והצבים הרכים.....
עמ' 8	מקורות הירקון ובריכת הנופרים.....
עמ' 9	זברות וראמים בפארק לכיש שבאשדוד.....
עמ' 10	מעיינות הסטף.....
עמ' 11	פנסים ומערות בחורבת מדרס.....

מפת התמצאות:

נופים ופריחה בשביל הפסגה בהר מירון

מרום הגליל	אזור המסלול:
2 ק"מ	אורך המסלול:
שעה - שעתיים	משך המסלול:
מעגלי	סוג המסלול:
קל – מתאים לכל המשפחה	קושי המסלול:
הרוב מתאים לעגלות (שביל לא סלול). כרוך במאמץ קל.	מותאם לעגלות:
תצפיות נוף מרהיבות, הליכה בחורש, קריר ומוצל, פריחה ייחודית.	מאפייני המסלול:
כל השנה (בעיקר אביב וקיץ, אך גם בימי שלג מומלץ לטייל במקום)	עונה מומלצת:
★★★★★	דירוג המסלול:
הכניסה ללא תשלום.	הערות:
לבן-אדום-לבן ☐	סימון שבילים

הר מירון הינו הגבוה בהרי הארץ ממערב לירדן. אמנם הפסגה עצמה תפוסה עשרות שנים בידי הצבא, אולם סביב הפסגה הוסדר אחד ממסלולי הטיול הקלים, המהנים והיפים בגליל. מומלץ לשוב ולבקר כאן בעונות שונות, ולהתרשם ממגוון הפריחה והנופים המרהיבים.

נתחיל את המסלול בחניון הפסגה, וממנו נתקדם עם כיוון השעון בדופן המערבית, הצפונית והמערבית של הר מירון. המסלול מסומן בסימון שבילים אדום: שני פסי צבע לבנים וביניהם פס אדום. מסלול ההליכה נע בגובה 1100 מטרים ומעלה מעל פני הים – שביל המטיילים הגבוה ביותר בארץ חוץ מהחרמון. על אף שאנו בהר הגבוה בגליל, השביל רובו ככולו בשיפוע מתון, עם קטעים מעטים בלבד של מדרגות, דבר ההופך אותו ידידותי ביותר לכל המשפחה (אם כי לא מומלץ למתקשים בהליכה).

לאורכו של המסלול משולבות מספר תצפיות נוף – מצפור צפת (התצפית הראשונה במסלול), ממנו נשקף נוף העיר צפת, הגליל המזרחי ורמת הגולן, מצפור הלבנון, ממנו נשקף לעומק לבנון, ומצפור ההר הצופה מערבה לגליל המערבי ועד לים התיכון. בין מצפור הלבנון ומצפור ההר נגיע לצומת שבילים, עם "שביל ההר" המסומן שחור, אולם אנו נמשיך בשביל הפסגה, נחצה דרך גישה עורפית לבסיס שבפסגה, ונצא לבסוף לכביש הגישה לחניון הפסגה. הליכה בזהירות עוד כמה דקות לאורך הכביש תחזיר אותנו לנקודת ההתחלה.

בדרך ניתן לפגוש פריחה עונתית מגוונת, כמעט בכל חודשי השנה, ובין האטרקציות – סתונויות וחלמוניות בסתיו, אירוס הלבנון בחורף, יקינטונים בתחילת האביב ומרווה כחולה בסוף האביב.

איך להגיע:

הגישה למסלול הינה מחניון הפסגה, אליו ניסע בכביש קצר המטפס מכביש חורפיש-סאסא, מעט ממערב לצומת חירם, וחולף לצד בית ספר שדה הר מירון.

[לפירוט המסלול בהר מירון לחצו כאן](#)

פארק נשר - גשרים תלויים בנוף הכרמל הירוק

כרטיס ביקור: פארק נשר

אזור המסלול:	הכרמל (אזור חיפה)
אורך המסלול:	1.5 – 2.5 ק"מ (ניתן להרכיב מסלול מתוך רשת שבילי הטיול שבשטח)
משך המסלול:	1-3 שעות
סוג המסלול:	מעגלי
קושי המסלול:	קל – מתאים לכל המשפחה
מותאם לעגלות:	חלקית – הגשרים והשבילים שבתוך הנחל אינם נגישים לעגלות.
מאפייני המסלול:	אטרקציה לכל המשפחה, גשרים תלויים, חורש מוצל, מערה.
עונה מומלצת:	כל השנה
דירוג המסלול:	★★★★★
הערות:	הכניסה ללא תשלום.
סימוני שבילים	שחור ☐ כחול ☐ ירוק ☐ ירוק ☐

מתי לאחרונה הלכתם מעל צמרות העצים? האם הלכתם פעם על גשר תלוי שאורכו 70 מטרים? בפארק נשר תמצאו זוג גשרים תלויים שאורכם 70 מטר כל אחד וניתן לעבור עליהם מצד לצד. גשרים אלו הם עד היום מהבודדים מסוגם בישראל ומספקים ביקור חווייתי לכל המשפחה.

נחל קטיע הוא ערוץ קצר היורד מאזור אוניברסיטת חיפה אל העיר נשר. ערוץ זה, שהוא יובלו של נחל נשר שבמזרח הכרמל, היה ערוץ אלמוני ולא מוכר למטיילים עד שבשנת 2004 נחנך במקום פארק נשר בידי קק"ל ובשיתוף עם עיריית נשר. הפארק מציע אטרקציה מקומית ייחודית בדמות שני הגשרים התלויים בין ההרים המיוערים, בגובה עשרות מטרים מעל לנחל קטיע.

מלבד גשרים אלו, באזור כולו סומנה רשת שבילי טיולים נוחה המציעה למטיילים אפשרות "להרכיב" מסלולי הליכה ברמות קושי שונות, החל מהליכות קצרות וקלות של 2-3 ק"מ במסלולים מישוריים ובדרכי עפר רחבות, ועד למסלול ברמת קושי בינונית המשלב את כל שבילי הפארק, שני הגשרים התלויים, וביקור במערה, הנמצאת בגדת הנחל. השבילים כוללים הליכה בחורש מוצל וסבוך, עם נקודות תצפית, ספסלי ישיבה ועוד.

בצמוד לחניון המטיילים ישנו בית קפה ומתקני משחקים לילדים. הכניסה לפארק חופשית.

איך להגיע:

הפארק נמצא בפאתי שכונת רמות יצחק שבעיר נשר. מכביש 672 (בסמוך לאוניברסיטת חיפה) פונים לרחוב אוסקר שינדלר (כביש 705), אחרי 1.5 ק"מ פונים ימינה לכיוון רמות יצחק, ואחרי נסיעה של כק"מ ברחוב החרוב פונים ימינה לחניית הפארק.

[לפירוט על פארק נשר לחצו כאן](#)

נחל השופט - טיול קסום ביערות מנשה

כרטיס ביקור:	נחל השופט
אזור המסלול:	רמת מנשה (אזור יקנעם)
אורך המסלול:	1.5 ק"מ
משך המסלול:	1-2 שעות
סוג המסלול:	מעגלי
קושי המסלול:	קל – מתאים לכל המשפחה
מותאם לעגלות:	כן
מאפייני המסלול:	יערות, שבילי עץ לאורך נחל זורם, מפל קטן, מערות, טחנת קמח עתיקה.
עונה מומלצת:	חורף ואביב.
דירוג המסלול:	★★★★★
הערות:	הכניסה חופשית. יש חניון מטיילים עם שולחנות פיקניק ומתקני מנגל.
סימוני שבילים	לא מסומן

רגע אחרי סיום הקטע הצפוני של כביש 6, נגלית לעינינו "שוויצריה של רמת מנשה". מקטע קטן של נחל השופט הזורם בחורף ובאביב בין גבעות מיוערות, ולאורכו עצים רבים, בריכות מים ואפילו מפלונים קטנים – מאפיינים שבהחלט הופכים נחל זה לאחד הערוצים היפים והמטוויילים ביותר באזור רמת מנשה. בשונה ממסלולי טיול אחרים, כאן גם עצם ההגעה ברכב היא חלק מחווית הטיול, תוך כדי נסיעה המתפתלת בכביש צר בין עצי היער בנוף "אירופאי" יפהפה.

המסלול, שרובו סלול באספלט ובחלקו הותקנו גם משטחי עץ (דקי עץ) מונגש גם למוגבלי תנועה ולעגלות ילדים. לצד המסלול, מלבד הפלג הזורם, נמצאים גם שרידי טחנת קמח עתיקה ומספר מערות נמוכות וקטנות שהן חוויה מרגשת עבור ילדים קטנים.

במורד הנחל גדלים עצי צפצפה גבוהים ויפים וצמחיית מים. בהמשכו נמצאת מערה חצובה שפתחה בנוי בצורת קשת מרשימה ממנה נובע מעיין לתוך בריכת נביעה גדולה, בה משייטים דגי זהב.

המסלול יפה במיוחד בחודשים שבין נובמבר ואפריל, כאשר העצים בשלכת (או מלבלבים) ויש זרימה משמעותית בנחל.

איך להגיע:

הגישה העיקרית למסלול, והיחידה שפתוחה כל ימות השבוע, היא דרך יערות מנשה, כחמישה ק"מ דרומית לצומת התשבי. למידע מדוייק על דרכי הגישה כנסו לאתר.

ב-waze ניתן לרשום "נחל השופט".

[לפירוט אודות מסלול נחל השופט](#)

צבי מים ענקיים ושפמונים בנחל אלכסנדר

כרטיס ביקור:	נחל אלכסנדר והצבים הרכים
אזור המסלול:	השרון
אורך המסלול:	2-3 ק"מ
משך המסלול:	2-3 שעות
סוג המסלול:	קווי (יש אפשרות למסלול הלוך ושוב)
קושי המסלול:	קל – מתאים לכל המשפחה
מותאם לעגלות:	נגישות מלאה.
מאפייני המסלול:	נחל איתן, בעלי חיים
עונה מומלצת:	כל השנה (עדיף באביב ובקיץ)
דירוג המסלול:	★★★★★
הערות:	בקיץ מומלץ בשעות הבוקר או אחה"צ. ללא כניסה למים.
סימוני שבילים	אדום ☐

נחל אלכסנדר, מי לא מכיר? אולי אחד מהמסלולים הכי "טחונים" בארץ, ובכל זאת – אם לא טיילתם כאן שנים רבות, ודאי תשמחו לגלות מחדש את המסלול המקסים הזה. שביל סלול המתאים לעגלות ילדים, לכסאות גלגלים ולרוכבי אופניים מאפשר גישה נוחה לקטע מרשים ויפה בנחל.

מיהו אלכסנדר? השם העברי "נחל אלכסנדר" הוא צורה עברית של השם "ואדי איסנדר", הקרוי כנראה ע"ש סוחר אבטיחים מקומי, איסנדר אבו-זבורה, אולם ועדת השמות קבעה את השם אלכסנדר – כנראה לכבודו של המלך החשמונאי, אלכסנדר ינאי, על שמו גם מושב בית ינאי בשפך הנחל לים.

הנחל מתפתל לאורך השרון, מאזור כוכב יאיר ועד מכמורת, אך הקטע המוכר והמטוייל ביותר נמצא בעמק חפר, בקרבת היישובים כפר ויתקין ומעברות. האטרקציה המרכזית כאן, מזה שנים ארוכות, הינה אוכלוסיית הצבים הרכים – צבי מים ענקיים (גודלם למעלה ממטר), אוכלי כל, שהצליחו לשרוד כאן חרף שנים רבות של זיהום כבד. הצבים מוגנים, וחשוב להדגיש שחל איסור על האכלתם: יש להם די והותר מזון טבעי באפיק הנחל. לצד הצבים, שוחים במי הנחל גם דגי שפמנון ענקיים – גם אותם, מוטב שלא להאכיל.

שביל המטיילים מקשר בין שני פארקים מטופחים, פארק הגשרים ליד מעברות ופארק יהדות איטליה לצד "גשר הצבים" המפורסם בקרבת כפר ויתקין. לאורך המסלול נפגוש צמחיית נחל ומספר ריכוזי מתקני מתקני משחק.

הגישה הנוחה הינה מכביש 4, בצומת העוגן יש לפנות לכיוון מעברות, ובמקום להיכנס ליישוב להמשיך הלאה ולפנות אחרי נחל אלכסנדר ימינה לפארק הגשרים. לגשר הצבים עצמו, יש להמשיך בכביש 4 לצומת חפר, לפנות שמאלה ואחרי חציית נחל אלכסנדר – לפני מסילת הרכבת – לפנות ימינה בכביש צדדי אל "גשר הצבים".

[לפירוט אודות מסלול נחל אלכסנדר](#)

מעיינות ונופרים במקורות הירקון

מקורות הירקון ובריכת הנופרים

כרטיס ביקור:

השרון	אזור המסלול:
2-3 ק"מ	אורך המסלול:
2-3 שעות	משך המסלול:
מעגלי	סוג המסלול:
קל – מתאים לכל המשפחה	קושי המסלול:
נגישות מלאה.	מותאם לעגלות:
נחל איתן, צל, פריחה	מאפייני המסלול:
כל השנה (עדיף באביב ובקיץ)	עונה מומלצת:
★★★★★	דירוג המסלול:
בקיץ מומלץ בשעות הבוקר או אחה"צ. ללא כניסה למים. המסלול כרוך בתשלום (ניתן לגשת לבריכת הנופרים בלבד ללא תשלום).	הערות:
שביל ישראל	סימוני שבילים

הירקון הוא גדול נחלי החוף, ובחלקו העליון נותרו פינות יפהפיות המציעות פריחה ייחודית, אווירה פראית וצל רב.

בין פתח תקווה וראש העין מסתתר גן לאומי יפהפה ולאורכו צמחייה עבותה, מים זורמים ואתרי מורשת. שביל הליכה מעגלי קצר מאפשר טיול מהנה ביותר לכל המשפחה, ובתחילת הקיץ יפגיש אותנו עם מחזה נדיר בארץ – בריכה המלאה פריחה של נופר צהוב, מצמחי המים הנדירים בארצנו (הרחצה במקום זה אסורה).

איך להגיע:

הכניסה למכלול מקורות הירקון הינה בכביש המסתעף מכביש 40, בין צומת סגולה ומחלף ירקון בכביש 5, חולף לצד כפר הבפטיסטים ומגיע לקופות הגן הלאומי ירקון. במידה ומעוניינים להגיע לבריכת הנופרים בלבד, יש לחנות לפני הקופות, ולאתר את סימון שביל ישראל (לבן-כחול-כתום) מול הכניסה לכפר הבפטיסטים – השביל עובר במעבר תחתי מתחת למסילת הרכבת ומגיע לבריכה בלי לעבור בגן הלאומי שבתשלום.

[לפירוט אודות מסלול מקורות הירקון](#)

פארק לכיש - טיילת חי ונחל בלב אשדוד

כרטיס ביקור:	פארק לכיש
אזור המסלול:	פלשת (אשדוד)
אורך המסלול:	3.5 ק"מ
משך המסלול:	2-3 שעות
סוג המסלול:	מעגלי
קושי המסלול:	קל – מתאים לכל המשפחה
מותאם לעגלות:	כן
מאפייני המסלול:	אטרקציה לילדים, פארק עירוני, טיילת חי, נחל זורם, תצפית לנמל אשדוד
עונה מומלצת:	כל השנה
דירוג המסלול:	★★★★
הערות:	פינות החי בטיילת ללא תשלום. ללא כניסה למים.
סימוני שבילים:	שביל לא מסומן

היכן ניתן למצוא באשדוד זברות, ראמים, יחמורים, יעלים ואיילים? בעיר הנמל הדרומית, אשדוד, נמצא פארק מקסים המשלב טיילת חי פתוחה, ערוץ נחל זורם ואפשרות לתצפית מרשימה מראש גבעת יונה על נמל אשדוד. חלק ניכר מהמסלול נגיש גם למוגבלי תנועה ולעגלות ילדים, ולאורכו פינות צל וכרי דשא.

נחל לכיש חוצה את צפון העיר אשדוד ונשפך אל הים התיכון. לאורכו הקימה עיריית אשדוד את פארק לכיש - פארק ירוק באורך כשני ק"מ, ובו שולבו מגוון אפשרויות נופש ובילוי לכל המשפחה, אטרקציות לילדים ופינות חי עם חיות בר אקזוטיות.

הטיילת הירוקה שלאורך פארק לכיש מציעה למבקרים שבילי הליכה לצד נחל לכיש הרחב והמרשים, מדשאות לפיקניק ומרפסות תצפית לעבר גדתו הנגדית של הנחל, בו גדלה צמחיית נחל טבעית וצפופה. הטיילת מעניינת במיוחד עבור משפחות וילדים בזכות פינות החי הגדולות לאורכו שבהן מגוון בעלי חיים גדולים ואף עופות ענק (קזואר ואמו).

במזרח הפארק נמצא "פארק אתגרים" (שהכניסה אליו בתשלום) - פארק חווייתי לכל המשפחה וילדים בגילאים שונים עם אטרקציות כגון בריכת כדורים, אומגה, מבוך ענק, קיר טיפוס, טרמפולינה ועוד. בנוסף, בפארק פזורים פסלי אבן גדולים, שחלקם מהווים אטרקציה לילדים.

איך להגיע:

הכניסה העיקרית היא מרחוב לסקוב באשדוד. מכביש 4 פונים למחלף אשדוד, ממשיכים לכיוון נמל אשדוד, חולפים לצד הנמל ועולים על גשר לסקוב שמעל נחל לכיש. אחרי הגשר מגיעים לכיכר בה מסתובבים חזרה ואחרי כ-100 מ' מגיעים לחניית כורכר. כניסה נוספת היא דרך שדרות הרצל, המביאה אותנו לחלק המזרחי של הפארק.

[לפירוט המסלול בפארק לכיש](#)

מעיינות הסטף - מעיינות ניקבה וטרסות בנוף הרים ציורי

מעיינות הסטף		כרטיס ביקור:
אזור המסלול:	הרי ירושלים (דרומית למבשרת ציון)	
אורך המסלול:	אפשרות א' מעגלי קל למשפחות – 1 ק"מ, אפשרות ב' קווי למיטיבי לכת – 1.5 ק"מ, אפשרות ג' מעגלי למיטיבי לכת – 3.5 ק"מ.	
משך המסלול:	שעה עד מס' שעות	
סוג המסלול:	מעגלי או קווי בהתאם לאפשרות שנבחרה.	
קושי המסלול:	רמות הקושי משתנות בהתאם למסלול שנבחר.	
מותאם לעגלות:	לא נגיש לעגלות.	
מאפייני המסלול:	מעיינות ניקבה, טרסות חקלאיות, נופים הרריים	
עונה מומלצת:	חורף ואביב (וגם בקיץ).	
דירוג המסלול:	★★★★★	
הערות:	רצוי להצטייד בפנס. המסלול ללא תשלום.	
סימוני שבילים	שביל ישראל, וסימונים מקומיים של קק"ל	

בצלע הר תלול, עשר דקות ממערב לירושלים, נובעים מעיינות הסטף – שני מעיינות ניקבה המשקים בוסתנים וטרסות חקלאיות עתיקות, ושסביבם הוקמה רשת מסועפת של שבילי טיול מתפתלים בנוף הרים ציורי.

השילוב המרהיב של בוסתנים, מעיינות ויערות הפך את הסטף לאחד מאתרי הטיולים האהובים בהרי ירושלים. שביל ישראל עובר במקום וישנה אף הצעה להכיר במקום כאתר מורשת עולמית.

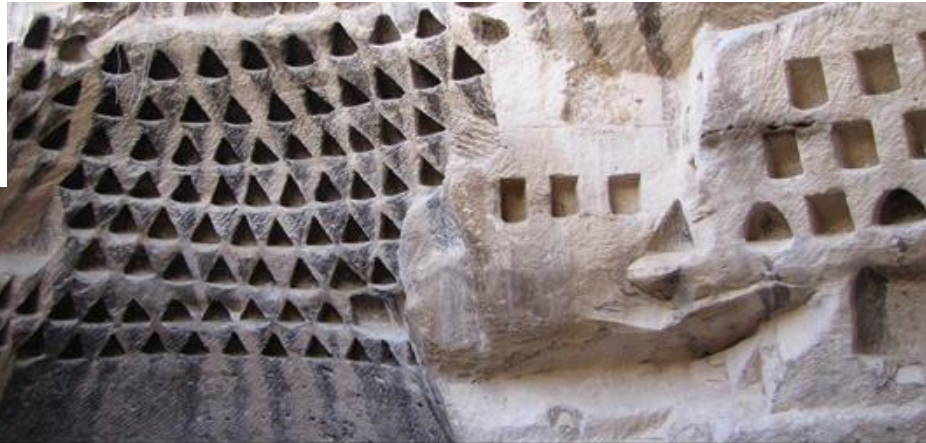
שבילי ההליכה הרבים בשטח הם ברמות קושי משתנות, החל משבילים קצרים המותאמים לכל המשפחה ועד שבילים ארוכים מותאמים למיטיבי לכת. המסלול הקצר והקל יותר המוצע כאן לכל המשפחה הוא מוצל ברובו, כמעט ללא טיפוס, כולל כניסה לניקבות המעיינות ואורכו כקילומטר בלבד.

מי המעיין בעין סטף נובעים מתוך ניקבה קצרה, המחייבת זחילה כפופה במים רדודים ומהווה אטרקציה לילדים. בניקבה זו אין צורך בפנס. בניקבת עין ביכורה הסמוכה והחשוכה יותר, יש צורך להצטייד בפנס. ניקבה זו גבוהה וניתן ללכת בחלקה הגדול בקומה זקופה.

איך להגיע:

הגישה לאתר היא מצומת סטף, כ-4 ק"מ דרומית למחלף הראל (קסטל) בכביש 1. יש לנסוע דרך מבשרת ציון עד לכיכר בצומת סטף. בפנייה השנייה לפנות ימינה בכביש קצר המוביל לחניון העליון של אתר הסטף. מכאן ניתן לרדת בכביש קצר ותלול לחנייה קרובה יותר למעיינות.

[לתיאור שלושת מסלולי הטיול שבאזור מעיינות סטף](#)

חורבת מדרס - טיול לחובבי מערות

כרטיס ביקור:

חורבת מדרס (שמורת עדולם)

אזור המסלול:	השפלה
אורך המסלול:	1.7 ק"מ
משך המסלול:	2-3 שעות
סוג המסלול:	מעגלי
קושי המסלול:	קל – מתאים לכל המשפחה
מותאם לעגלות:	לא נגיש
מאפייני המסלול:	מגוון מערות (מערות מסתור, קולומבריום וקבורה), פריחה בחורף ואביב
עונה מומלצת:	כל השנה.
דירוג המסלול:	★★★★
הערות:	מומלץ להצטייד בפנסים. כניסה חופשית.
סימוני שבילים	ירוק ☐ כחול ☐

מתי זחלתם במערכת מסתור חשוכה? חורבות מדרס מספקות מסלול טיולים מסומן בתוך מערת מסתור. זהירות זה ממכר (במיוחד את הילדים). חורבת מדרס היא אחת החורבות הגדולות שבשפלה, כ-15 דקות נסיעה מבית שמש. בשטח זה התקיים בעבר יישוב עתיק בו התגלו 56 מערות ובורות מים תת קרקעיים.

המערות היפהפיות הפזורות בשטח הן מעשה ידי אדם ונחפרו לצרכים שונים – מערכת מסתור, מערות קבורה וקולומבריום (שוברך יונים קדום) ובנוסף בורות מים. החפירות באזור זה, כמו במרבית שפלת יהודה, החלו לפני 2000 שנה ויותר, ומערכות המסתור מיוחסות לתקופת מרד בר כוכבא, בשנים 132-135 לספירה.

במקום הוכשר מסלול הליכה מעגלי, הטיול מאפשר כניסה למערות (לא חובה, יש להצטייד בפנס לביקור במערכת המסתור – שאורכה הכולל כמאה מטרים והוסדר בה מסלול הנמשך כ-20-30 דקות המחייב זחילה אתגרית במחילות צרות בין אולמות שניתן לעמוד בהם. המערכת חשוכה לחלוטין וכדאי לכן לדאוג לסוללות רזרביות לפנס).

בין המערות ניהנה כל השנה מנופי חורש פתוח ומנופים ירוקים באווירה הכפרית של חבל עדולם.

איך להגיע:

הגישה לאתר היא מכביש 38, כ-12 ק"מ דרומית לבית שמש. יש לנסוע בדרך המשולטת לחורבת מדרס וחולפת בפאתי מושב צפרירים. מרחק הנסיעה כ-2.5 ק"מ. להוראות מפורטות ומדוייקות יותר, ראו באתר.

[לפירוט על חורבת מדרס](#)